O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
G.Sh.Rixsiyeva

2025-yil “30” ___6______

O‘RGANILAYOTGAN MINTAQA (MAMLAKAT) ADABIYOTI (AFG‘ONISTON/PASHTU) FANINING O‘QUV DASTURI

Bilim sohasi:	200 000 – San’at va gumanitar fanlar
Ta’lim sohasi:	230 000 - Tillar
Ta’lim yo‘nalishi:	60230200 – Tarjima nazariyasi va amaliyoti (sharq tillari bilan)

Toshkent - 2025

Sharq xalqlari tillari va adabiyoti instituti direktori: ________Mirzaxmedova X.V.

Eronshunoslik va afg‘onshunoslik
oliy maktabi boshlig‘i: ________Nuriddinov N.N.

ARM boshlig‘i ________Yuldasheva M.M.

<table>
<tr><td colspan="2">Fan/modul kodi
O‘MA 15-616</td><td>O‘quv yili
2027-2028</td><td>Semestr
5,6,</td><td colspan="2">ECTS – Kreditlar
8,8</td></tr>
<tr><td colspan="2">Fan/modul turi
Majburiy</td><td colspan="2">Ta’lim till
O‘zbek/rus</td><td colspan="2">Haftadagi dars soatlari
8,8</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1.</td><td colspan="2">Fanning nomi</td><td>Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)</td><td>Mustaqil ta’lim (soat)</td><td>Jami yuklama (soat)</td></tr>
<tr><td colspan="2">O‘rganilayotgan mintaqa (mamlakat) adabiyoti (Afg‘oniston)</td><td>192</td><td>288</td><td>480</td></tr>
</table>

2

1. Fanning mazmuni

Fanning maqsadi: talabaga “O‘rganilayotgan mintaqa (mamlakat) adabiyoti (Afg‘oniston/pashtu)” bo‘yicha bilim berish bo‘lib, unda badiiy asar mohiyati va ijod psixologiyasi, adabiy tur va janrlar, badiiy asarning shakli va mazmuni, poetik nutq, uslub va shu kabi bir qator nazariy qonuniyatlarni aniq badiiy asarlarga tatbiq etgan holda o‘rgatishdan iboratdir.

Fanning vazifasi:

- Fanning vazifasi Afg‘oniston adabiyotining tarkibiy qismlari, uning badiiy so‘z san’atini o‘rganuvchi fan ekanligi;
- Afg‘oniston adabiyotining qadimdan hozirgi davrgacha bo‘lgan tarixi;
- Afg‘oniston adabiyotshunosligining maktab va yo‘nalishlari;
- Badiiy adabiyotning vazifalari va badiiy tafakkurning voqelikka munosabati;
- Afg‘oniston adabiyotida adabiy metod, janr va uslublarning munozarali masalalari;
- badiiy adabiyotda, xususan, Afg‘oniston adabiyotida qo‘llaniladigan badiiy tasvir vositalari, badiiy san’atlar, portretlar;
- Afg‘oniston adabiyotining jahon adabiyotida tutgan o‘rni va uning bashariyat taraqqiyotidagi ulushi haqida tasavvurga ega bo‘lishi

Xorij tajribasiga muvofiqligi:

Mazkur fan dasturi xalqaro tan olingan reytinglarda birinchi top 300 talik ro‘yxatga kiruvchi (**University of Cambridge (4)**) xorijiy tajribasini inobatga olgan holda takomillashtirildi.

https://www.cambridgeinternational.org/programmes-and-qualifications/cambridge-international-as-and-a-level-english-literature-9695/

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.1 Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

FOLKLOR VA ILK O'RTA ASR ADABIYOTI

1-mavzu. Afg'oniston xalqlari adabiyotida pashtuzabon adabiyotning o'rni

Pashtuzabon adabiyotning o'rganilish markazlari. Pashtu tilida yaratilgan adabiy qo'lyozmalar va ularni o'rganish. Qo'lyozmalar fondlari.

2-mavzu. Pashtu adabiyotini o'rganish tarixidan.

Asosiy ilmiy-monografik asarlar bilan tanishtirish.

3-mavzu. Pashtun xalq og'zaki ijodiyotining nasriy turlari.

Ertaklar va hikoyalar.

4-mavzu. Pashtun xalq og'zaki she'riyati janrlari.

Landey, bogatey, sarku, nore, bobuloma, chorbayt va boshqa janrlar.

5- mavzu. Landeylar

Landeylarning badiiy mazmuniy xususiyatlari.

6-mavzu. Pashtun xalq maqol va matallari

Maqol va matallar – xalq donishmandligi namunasi sifatida. Maqol va matallarning variantlari.

7-mavzu. Dostonchilik

Pashtun xalq dostonchiligi. Og'zaki va qayta ishlangan variantlari.

Pashtu tilidagi ilk yozma yodgorliklar masalasi. "Pəta xazona" va boshqalar.

8-mavzu. Pashtu tilidagi ilk yozma adabiy yo'nalishlar

Pashtu tilidagi ilk yozma adabiy yo'nalishlarni vujudga kelishi. Ravshaniylar harakati va adabiyoti. Boyazid Ansoriy va uning asarlari.

9-mavzu. Boyazid Ansoriy va uning "Vahdat ul vujud" so'fiyona falsafasi va uni adabiyotda aks etishi.

"Vahdat ul vujud" so'fiyona falsafasi va uni adabiyotda aks etishi Ohund Darveza va Boyazid Ansoriy.

10-mavzu. "Xayr ul-bayon"

"Xayr ul-bayon" pashtu tili va adabiyotining ilk yodgorligi. Asarning tili, badiiy xususiyatlari.

11-mavzu. Ravshaniy shoirlar

Arzoniy, Mirzaxon, Muxlis, Davlat Lavoney, Vosil va boshqalar.

12-mavzu. Ravshaniylar she'riyati

Ravshaniylar she'riyatining janr xususiyatlari.

13-mavzu. Pashtu mumtoz she'riyati

Pashtu mumtoz she'riyatida vazn va ohangdorlik masalasi.

14-mavzu. Xataklar adabiyoti

XVII asrning o'rtalarida pashtu mumtoz adabiyotida yangi jarayon. Xataklar va milliy dunyoviy adabiyotining vujudga kelishi.

15-mavzu. Xushxolxon Xatak

Xushxolxon Xatakning nasriy va she'riy asarlari. Ularni o'rganish va nashr etish masalalari.

G'azal. Ruboiy.

17-mavzu. Xatak adabiy maktabi

Xatak adabiy maktabining yirik vakillari. Ularning ijodiy merosi.

18-mavzu. Afzalxon Xatak, Ashrafxon Hijriy

Afzalxon Xatak, Ashrafxon Hijrly va boshqa xatak shoirlari ijodi

19-mavzu. Abdurahmon – Rahmon bobo

Abdurahmon (Rahmon bobo) – pashtu mumtoz adabiyotining yirik namoyondasi. Shoir lirikasida so'fiyona va dunyoziv qarashlar.

20-mavzu. Abdulhamid Mo'mand

Abdulhamid Mo'mand va uning lirikasida "hind uslubi" masalasi.

21-mavzu. Durroniylar davri

XVIII – XIX asr pashtuzabon shoirlar ijodi. Ahmadshoh, Temurshoh, Pir Muhammad Kokar, Shomsiddiq Kokar.

22-mavzu. Kozimxon Shaydo

Hind hududida vujudga kelgan pashtu mumtoz adabiyoti (VIII–XIX asrlar). Kozimxon Shaydo.

23-mavzu. XIX asrning ikkinchi yarmida pashtu adabiyoti

XIX asrning ikkinchi yarmida pashtu adabiyoti xalq shoirlari ijodi. Chorbayta va dostonchilik an'analari

ZAMONAVIY ADABIYOT

24-mavzu. Pashtu tilida ilk badiiy nasr

Zamonaviy pashtu adabiyotining ilk qadamlari. "Yosh afg'onlar harakati" va yangi adabiyotning vujudga kelishi.

25-mavzu. Mahmud Tarziy va ma'rifatparvarlik adabiyoti

Mahmud Tarziy va Afg'oniston dariy va pashtu adabiyotida ma'rifatparvarlik g'oyalari. Ma'rifatparvarlik adabiyotini shakllanishida va rivojlanishida "Siroj ul-axbor" gazetasining o'rni.

26-mavzu. Pashtu ma'rifatparvarlik adabiyoti

Mustaqillikning dastlabki yillarida (1919-1929) pashtu ma'rifatparvarlik adabiyoti. G'ulom Muhayuddin Afg'on, Abdulali Mustag'niy, Abdurahmon Lo'din, Abdulhodi Doviy, Solih Muhammad ijodiyoti.

27-mavzu. Yangi pashtuzabon adabiyot

Yangi pashtuzabon adabiyotning to'liq shakllanishi. Adabiy anjumanlarning vujudga kelishi. Pashtu va dariy tillarida ilk adabiy jurnal va ro'znomalar.

28-mavzu. Ilk hikoya va ocherklar

Pashtu tili rivoji uchun kurash. Ilk hikoya va ocherklar. A. Zimaryolay – shoir va nasrnavis.

29-mavzu. Pashtu tilida ilk povestlar (qissalar)

XX asrning 30-yillarining oxirida pashtu tilidagi ilk povestlar (qissalar). Burxoniddin Kushkaki va Muhammad Rafiq ijodi.

30-mavzu. Ikkinchi jahon urushidan keyingi pashtu tilidagi ma'rifatparvarlik adabiyoti

"Bedor yoshlar" adabiy-ijtimoiy-madaniy harakatining vujudga kelishi va uning yangi adabiy janrlar va she'riyat rivojiga ta'siri.

31-mavzu. 45-50 yillar pashtu adabiyoti vakillari

Qiyomiddin Xodim, Abdura'uf Binavo, Gul Pocho Ulfat she'riy va nasriy asarlarida ma'rifiy-ijtimoiy mavzularning o'rni.

32-mavzu. Said Shamsuddin Majruh va Qiyomiddin Xodim ijodi

Pashtu tilidagi adabiyotda "Adabiyot adabiyot uchunmi yoki xalq uchunmi?" shiori atrofidagi bahslar. Said Shamsuddin Majruh va Qiyomiddin Xodim ijodi.

33-mavzu. 50-60-yillar adabiyotida realistik yo'nalishning shakllanish jarayonlari

50-60-yillar mamlakatda amalga oshirilgan reformalar va ilmiy-vatanparvarlik adabiyoti. Sidiqullo Rishtin, Nurmuhammad Tarakiy, G'ulom G'avs Haybariy va boshqalar ijodida ijtimoiy-siyosiy va vatanparvarlik mavzulari. Adabiyotda realistik yo'nalishning shakllanish jarayonlari.

34-mavzu. 60-80-yillar adabiyoti

60-80-yillar mamlakatda vujudga kelgan va ijtimoiy-siyosiy va madaniy o'zgarishlar realistik hikoyaning to'liq shakllanishi. Hikoyanavis yozuvchilar. Pashtu adabiyotida roman va uning turlari. "Yangi she'r"ning shakliy va badiiy xususiyatlari.

35-mavzu. 1978-yil Aprel to'ntarishi va adabiy jarayonlar

1978-yil Aprel to'ntarishi va adbiy jarayonlar. Muqovamat adabiyotining vujudga kelishi va uning taniqli vakillari ijodi.

36-mavzu. Adabiy ta'sir va va tarjima

Adabiy ta'sir va tarjima adabiyoti va mamlakat adabiyotshunosligi xususiyatlari.

37-mavzu. Pokiston pashtu adabiyoti

Pokiston pashtu adabiyotining yirik vakillari ijodi xususida.

38-mavzu. Afg'oniston dariyzabon va o'zbekzabon adabiyoti

Afg'oniston dariyzabon va o'zbekzabon adabiyotchiligi xususida.

III. Amaliy mashg'ulotlari bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Pashtu adabiyotini o'rganish markazlari.
2. Pashtu tilida yaratilgan qo'lyozma asarlar fondlarini o'rganish.
3. Abdulhay Habibiy, Siddiqullo Rishtin, Zalmay Hivodmal, X.Rafly asarlarini o'qish va tahlil qilish.
4. Pashtunlarning hayvonlar va sehrli ertaklarini o'rganish (Pashtucha matnnin o'qish).
5. Pashtunlarning ishqiy-maishiy ertaklarini tahlil qilish.
6. Pashtun xalq maqollarini o'rganish, tasniflash, tarjima qilish.
7. Landeylarning shakliy-badiiy xususiyatlarini o'rganish va tarjima qilish.
8. Pashtunlarning sarukay, bugatey babulola, chorbayta qo'shiqlarini tahlil qilish.
9. Pashtun xalq g'azal va ruboiylari, chorbaytalarini o'qish va tahlil qilish.
10. Pashtun xalq tarjima dostonlarini tahlil qilish.

11.Pashtu tilida ilk yozma yodgorliklar. “Pəta xazona” haqidagi bahslar. Asarning matni bilan tanishish.
12.Ravshaniylar harakati va adabiyotiga oid asarlarni o‘qish va tahlil qilish.
13.Boyazid Ansoriyning so‘fiyona qarashlarini tahlil etish.
14.Ravshaniy shoirlari ijodini va she’rlarini tahlil qilish.
15.Pashtu adabiyotida g‘azal janrining kelib chiqishi va rivojlanishini tahlil etish.
16.Pashtu mumtoz she’riyatida vazn masalasini o‘rganish
17.Xushxolxon Xatakning hayoti va ijodiga oid asarlar bilan tanishish va ularni tahlil etish.
18.Xushxolxon Xataknin g‘azal va ruboiylarini o‘qish, tarjima qilish.
19.Xushxolxon Xatakning g‘azal va ruboiylarini badiiy xususiyatlarini tahlil qilish.
20.Afzalxon Xatak, Ashrafxon Hijriy she’rlarini o’qib tahlil qilish.
21.Abdurahmon g‘azallarini o‘qish va tarjima qilish.
22.Abdurahmon g‘azallarini tahlil qilish.
23.Pir Muhammad Kokar va Kozimxon Shaydo she’rlarini o‘qish va tahlil qilish.
24.Pashtu adabiyotini keying taraqqiyoti jarayonlari haqida bahs-munozara o‘tkazish.
25.Pashtu tilida ilk povestlar: “Yashirin sevgi” va “Ikki sevishgan aka-ukalar”
26.45-50-yillar Pashtu adabiyoti yirik vakillari: Qiyomiddin Xodim, Gul Pocho Ulfat, Abdura’uf Benavo asarlari tahlili.
27.50-60-yillar adabiyoti Siddiqullo Rishtin, Nurmuhammad Tarakkiy, G’ulom G’aus Haybariy ijodi va asarlari tahlili.
28.Adabiyotda realistik yo‘nalishlarning shakllanish jarayonlari.
29.60-80-yillarda mamlakatda vujudga kelgan ijtimoiy-siyosiy va madaniy jarayonlar. Realistik hikoyalarning yuksalishi. Said Ehsonulla Xeyr, Kubro Mazhariy, Muhammad Mangan va boshqalar.
30.Savr voqealari davri adabiyoti. Muqovamat adabiyoti. She’riy va nasriy asarlar tahlili.
31.Toliblar hukumatining adabiyotga munosabati. Diniy adabiyotlarning kuchayishi.
32.Pashtu adabiyotshunosligi tarixi va hozirgi zamon A.Habibiy, S.Ruhiy, Z.Hivodmal, La’l Pocho Azmun asarlari bilan tanishish va tahlil qilish.
33.Pokiston pashtuzabon adabiyoti. Uning asosiy yo‘nalishlari va yirik namoyondalari ijodi.

IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta’limni baholash semestr davomida berilgan topshiriq asosida bajarilgan ishlarni HEMISga ilova qilinadi.

O‘rganilayotgan mintaqa (mamlakat) adabiyoti fanidan mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Pashtunlar xalq og‘zaki ijodiyotining o‘ziga xosligi.
2. Pashtun xalq og‘zaki ijodi janrlari.
3. Nasriy janrlar (ertak va hikoyalar, latifalar)
4. She’riy janrlar: landey, sarukay, nore, chorbayta, babulola, g‘azal, ruboiy.
5. Ravshaniylar, xattaklar, mumandlar adabiy maktablari. Adabiy janrlar tizimi.
6. XIX asrlar Pashtu tilida dostonchilik va tarjima asarlar.
7. Pashtu ma’rifatparvarlik adabiyoti vakillari.
8. Yangi pashtuzabon adabiyoti uchun kurash. “Spetsili pashtu” harakati. “Kobul” jurnali, ro‘znomalarning adabiyot rivojidagi o‘rni.
9. XX asr 30-40 yillarida ilk povestlar va hikoyalar.
10. “Bedor yoshiar” harakati va ijtimoiy-madaniy dasturining pashtu adabiyotini rivojidagi o’rni.
11. Qiyomiddin Xodim, Gul Pocho Ulfat, Abdurauf Benavo asarlari va ijodiyotining asosiy qirralari.
12. 50-70-yillar adabiyotining asosiy xususiyatlari, nasriy va she’riy asarlar. Nurmuhammad Tarakiy, G‘ulom G‘aus Haybariy va boshqalar ijodida ijtimoiy-siyosiy va ma’rifatparvarlik mavzulari. Adabiyotda realistik yo‘nalishning shakllanish jarayonlari. Hikoyachilikning rivojlanishi.
13. 1978-yil Aprel to‘ntarishi va adabiy jarayonlar. Muxolifat adabiyotini vujudga kelishi va ularning vakillari.
14. Pokistondagi Pashtu adabiyoti. Uning yirik vakillari asarlari va ijodiyotining asosiy yo‘nalishlari.
15. Afg‘onistonda dariy, o‘zbek va pashtu adabiyotlarining o‘zaro ta’siri masalalari.

Talaba mustaqil ishni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda, quyidagi shakllardan foydalanishi mumkin:

- darsliklar va o‘quv qo‘llanmalarning mavzularini o‘rganib chiqish;
- Ibrat farzandlari platformasidan mustaqil ta’lim doirasida samarali faoydalanish;
- tarqatma material asosida alohida ma’ruza mavzularini o‘zlashtirish;
- maxsus ilmiy adabiyot asosida mavzular ustida ishlash;
- o‘quv-ilmiy-tadqiqot faoliyat bilan bog‘liq mavzularni chuqur o‘rganish;
- turli mavzularga doir adabiyotni o‘qish (uy o‘qishi /domashneye chteniye);
- ta’lim olishning faol va muammoli usullari qo‘llangan o‘quv mashqlarni bajarish;
- taqdim etilayotgan mavzu bo‘yicha referat, esse, maqola va testlar tayyorlash;

	• mavzu bo‘yicha slayd-prezentatsiyani tayyorlash; • ilmiy ma’ruza tayyorlash va taqdimot qilish.
	V. “O‘rganilayotgan mintaqa (mamlakat) adabiyoti (Afg‘oniston/pashtu)” fanidan kurs ishlarining namunaviy mavzulari: • Afg‘oniston adabiyoti klassiklari asarlarini tarjima va tahlil qilish. • Mumtoz pashtu adabiyoti janrlari va ular poetikasi. • Pashtu folklor janrlari va poetikasi. • Folklor namunalarini tarjima va tahlil qilish. • Ilk ma’rifatparvar shoirlar ijodidan namunalarini o‘rganish. • XX asr 50-yillar adabiyotida ma’rifatparvarlik g‘oyalarining adabiyotga ta’sirini o‘rganish. • Hozirgi zamon Afg‘oniston yozuvchilari nasrining janr xususiyatlari va mazmuni tahlilini amalga oshirish bo‘yicha kurs ishlari. • Afg‘oniston adabiyoti namoyandalari asarlarini tarjima va tahlil qilish. • Ilk ma’rifatparvar shoirlar ijodidan namunalarini tadqiq etish. • Afg‘onistonda adabiyotshunoslik masalalari. Kichik hikoyaning janr xususiyatlari. • Afg‘oniston adabiyotida qadimgi yozma yodgorliklar. Tili va badiiy xususiyatlari. * *Izoh: Mustaqil ta’lim va kurs ishi mavzulari fan doirasida o‘zgarishi mumkin*
3.	**V. Fan o‘qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba: • badiiy adabiyotning mohiyati, uning jamiyatdagi o‘rni va vazifalari to‘g‘risida ***tasavvur va bilimga ega bo‘lishi***; • badiiy adabiyotni san’atga dohil etuvchi obrazlilik va obraz tushunchalarini bilishi va ulardan foydalana olishi ***malakalariga ega bo‘lishi;*** • badiiy asar tuzilishi, uning shakl va mazmun tomonlari, badiiy asar syujeti, kompozisiyasi, badiiy til, inson obrazini yaratish yo‘llari va vositalari, adabiy jarayon, badiiy adabiyotning rivojlanish qonuniyatlari, adabiy tur va janrlar, uslub va metod tushunchalari, badiiy adabiyotdagi turli oqim va yo‘nalishlar bo‘yicha echimlar qabul qilish ***ko‘nikmalariga ega bo‘lishi*** **kerak.**
4.	**VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:** • ma’ruzalar; • interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fikrlash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; jamoa bo‘lib ishlash.

5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, mustaqil ta’lim bo‘yicha hamda joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha yozma ish va/yoki og‘zaki imtihonni topshirish.
6	**Asosiy adabiyotlar:** 1. Mannonov A. Afg‘oniston adabiyoti. – Toshkent, 2021. 2. Пелевин М. Афганская литература позднего средневековья. – Санктпетербург, 2010. 3. Mannonov A. Afg‘on xalq og‘zaki ijodiyoti. – Toshkent, 2025. 4. Mannonov A. Boyazid Ansoriy kim edi? // Sharqshunoslik masalalari. – Toshkent 2022. 5. Mannonov A. Xushxolxon Xatakning achchiq haqiqatlari. // Sharqshunoslik masalalari. – Toshkent 2022. 6. Маннанов А. У истоков классической афганской литературы. – Ташкент, 2023. 7. Mannonov A. Afg‘on xalq ertak va hikoyalari. – Toshkent, 2017. 8. Afg‘on shoirlari tarjimalari. – Toshkent, 1969. 9. Mannonov A. Zamonaviy afg‘on adabiyoti. – Toshkent, 2013. 10. محمد صدیق روهی. د پښتو ادبیاتو تاریخ. کابل، ۲۰۰۰. (pashtu tilida). 11. Mannonov A. Sharqshunoslik masalalari. – Toshkent, 2022. **Qo‘shimcha adabiyotlar** 1. Мирзиёев Ш.М. Ҳозирги замон ва Янги Ўзбекистон. – Тошкент: Ўзбекистон, 2024. 2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekistonda erkin va faravon yashaylik. 5-jild. – Toshkent: O‘zbekiston, 2023. 3. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo‘lini qat’iy davom ettiramlz. 6-jild. – Toshkent: O‘zbekiston, 2023. 4. Герасимов А. Гирс Г. Литература Афганистана. – Москва, 1963. 5. Герасимов А. Литература Афганистана на языке пушту в 40-80 годы. – Москва, 1986. 6. Adabiy turlar va janrlar. (Tarixi va nazariyasiga doir) 3 tomlik. T.1., 2-T.: Fan, 1991, 1992 7. Boboyev T. Adabiyotshunoslik asoslari. Darslik. T.: O‘zbekiston, 2002 8. Umurov N. Adabiyot nazariyasi. Darslik. T.: Sharq, 2002 9. Xudoyberdiyev E. Adabiyotshunoslikka kirish. Darslik. T.: O‘qituvchi, 1995. 10. Abdurahmon devoni. 11. Kozimxon Shaydo devoni. 12. Xushxolxon Xatak devoni.

	Axborot manbalari 7. www.gov.uz 8. www.lex.uz 9. www.afghanistan-analysts.org 10. www.ariananews.af 11. www.aopnews.com 12. www.thekabultimes.gov.af 13. www.ppazhwak.hozhaber.com
7	O'quv dasturi Eronshunoslik va afg'onshunoslik oliy maktabida ishlab chiqilgan va 2025 yil "__"________ dagi ____ -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan. O'quv dasturi Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 202__ yil "___" _____dagi ______ - sonli bayoni bilan tasdiqlangan.
8	**Fan/modul uchun mas'ullar:** A.M.Mannonov – TDSHU Afg'Eronshunoslik va afg'onshunoslik oliy maktabi professori, f.f.d.
9	**Taqrizchilar:** Turdiyeva O. - TDSHU Eronshunoslik va afg'onshunoslik oliy maktabi dotsenti, f.f.d. Tilavov A. –A.Navoiy nomidagi O'zbek tili va adabiyoti universiteti dotsenti., PhD.